

**ДОСИТЬ ТРУЇТИ
КРИВИЙ РІГ!**

**ДОСИТЬ ТРУЇТИ
УКРАЇНУ!**

Недискримінація мешканців промислових регіонів під час повоєнної відбудови

Громадська спілка "Досить труїти Кривий Ріг"

02

Нормативні акти, що гарантують право на безпечне для життя та здоров'я довкілля та забороняють дискримінацію користування такими правами:

- Загальна Декларація прав людини
- Стокгольмська декларація ООН з навколишнього середовища
- Декларація конференції ООН по навколишньому середовищу
- Стаття 50 Конституції України
- Стаття 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

Визначення дискримінації в національному законодавстві

03

ЗУ «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»

- ПРЯМА

будь-яка особа піддається менш сприятливому поводженню, ніж інша особа, яка перебуває в аналогічному положенні. з причин, пов'язаних із забороненою ознакою

- НЕПРЯМА

на перший погляд нейтральні закони, стратегії або практика надають непропорційний вплив на здійснення прав людини, про що свідчать заборонені підстави для дискримінації

У доповіді Спеціального доповідача Генеральної Асамблеї ООН йдеться, що державам слід забороняти дискримінацію та забезпечувати рівний та ефективний захист від дискримінації в контексті користування безпечним, чистим, здоровим та стійким навколишнім середовищем. Зобов'язання держав щодо заборони дискримінації поширюються на рівну реалізацію прав людини, що стосуються доступу до безпечного, чистого, здорового та сталого навколишнього середовища.

Витяг з доповіді

«Держава має певну свободу при вирішенні питання про те, які способи є найбільш належними у світлі наявних ресурсів. Але в будь-якому випадку ці заходи повинні бути реалізовані так, щоб права на чисте довкілля були збалансовані між мешканцями чистих (вільних від забруднення) та забруднених регіонів.»

Види екологічних прав людини відповідно до Декларації принципів 1994 року

Право на доступ до екологічної інформації

Право на доступ до екологічного правосуддя

Право на сприятливе навколишнє середовище

Право на участь громадськості у процесі прийняття екологічних рішень

“ Право на доступ до екологічної інформації

Плюс: ратифіковано Орхуську Конвенцію та прийнято ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» та ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку»

Мінус:

- Норми ЗУ про ОВД та СЕО не забезпечують в повній мірі доступ до інформації
- Відсутня ефективна система контролю за визначенням, обмеженням та відповідальністю за використання та наданням повної, достовірної та актуальної екологічної інформації
- Відсутня ефективна система моніторингу якості довкілля

Мінус:

08

- Контролюючий орган – ДЕІ не наділений функціями та можливостями діяти ефективно та отримувати вчасно екологічну інформацію;
- Не впроваджено ефективного механізму відкриття інформації, що міститься у дозволах на викиди;
- Не розроблено та не впроваджено ALARM сповіщення у разі настання екологічної катастрофи та рекомендацій щодо термінових дій у такій ситуації.

Доступ до екологічної інформації під час повномасштабного вторгнення РФ в Україну знаходиться на дуже низькому рівні.

Висновок: враховуючі екологічні проблеми, що існують в промислових агломераціях України та ті, що з'явилися під час повномасштабного вторгнення РФ в Україну право на доступ до екологічної інформації в промислових агломераціях знаходиться на низькому рівні.

Право на сприятливе навколишнє середовище:

- Проживати у сприятливому навколишньому природному середовищі, безпечному для здоров'я і життя людини
- Вимагати усунення перешкод при здійсненні цього права у встановленому законодавством порядку
- Звертатись у відповідні органи за захистом порушеного права з метою його поновлення (захисту)
- Отримувати захист порушеного права шляхом встановлення державою певних правових гарантій

Право на сприятливе навколишнє середовище

11

- жоден з аспектів, що формує повноцінну реалізацію і забезпечення права на сприятливе навколишнє середовище в промислових агломераціях України в повній мірі не забезпечено і знаходиться на низькому рівні
- За останні роки в Україні поточний рівень викидів забруднюючих речовин перевищує нормативи ЄС у середньому в 7-80 разів залежно від їх типу.
- Відповідно до дослідження Національного екологічного центру України найнебезпечнішими для життя та здоров'я людини є – Дніпропетровська, Запорізька, Донецька області. Безпечними для життя та здоров'я людини, виходячи з дослідження є – Чернівецька, Закарпатська та Волинські області.
- В Кривому Розі налічується понад 3,5 тис. джерел забруднення атмосферного повітря.
- Результати незалежного дослідження в Кривому Розі 2018, 2019 роках показали некоректність встановлення меж санітарно-захисних зон частини міста

Право на доступ до екологічного правосуддя

- Високі ставки судового збору та витрати на правову допомогу суттєво обмежують права людей у доступі до правосуддя
- Нерівноправні можливості великого бізнесу та людини
- Неефективна система контролю
- Не забезпечення державою можливості отримувати безоплатну вторинну допомогу для захисту екологічних прав

Право на участь громадськості у процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля

13

- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»
- Закон України «Про екологічну стратегічну оцінку»

Врахування думки громадськості знаходиться на низькому рівні

Надані зауваження і пропозиції громадськості стають інструментом для маніпуляцій та «торгів» під час видачі дозвільних документів

Рівень екологічних знань громадськості знаходиться на низькому рівні, що унеможлиблює повноцінне виконання ЗУ «Про ОВД» та ЗУ «Про СЕО»

Директиви

- Директива 2008/99/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про охорону навколишнього середовища за допомогою кримінального права» від 19.11.2008р.
- Директива 2003/35/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 травня 2003 року, що передбачає участь громадськості у розробці певних планів і програм, що стосуються довкілля
- Рекомендація Європейського Парламенту та Ради від 4 квітня 2001 р., що передбачає мінімальні вимоги/критерії до екологічних інспекцій у державах-членах

Шляхи вирішення проблеми:

- Розроблення та впровадження освітницьких та інформаційних програм в доступній для людей формі;
- Планування післявоєнної відбудови та з урахуванням недопущення подальшої дискримінації мешканців промислових регіонів;
- Відбудова, або відновлювальні роботи мають відбуватися з урахуванням сучасних екологічних вимог;
- Проводити наукові дослідження наслідків видобування корисних копалин та їх впливу на довкілля, клімат та мікроклімат промислових регіонів;
- Більш ефективно впровадження екологічного податку;
- Відпрацювати механізм певним промисловим містам спеціального статусу;

Шляхи вирішення проблеми

- Забезпечити надання вторинної безоплатної правової допомоги особам екологічні права яких порушено;
- Змінити ставки судового збору для екологічних судових спорів та порядок їх сплати;
- Визнати недержавні системи моніторингу якості довкілля;
- Розробити та впровадити порядок надання особливого статусу для міст з промисловим навантаженням на довкілля та здоров'я людей;
- Розробити компенсаційні заходи для врівноваження прав людей, що проживають в небезпечних для життя та здоров'я навколишньому природному середовищі та людей, що проживають в більш сприятливих умовах;
- 16 • Приведення національного законодавства відповідно до Директив ЄС.

ДОСИТЬ ТРУЇТИ
КРИВИЙ РІГ!

ПРАВО Є

Аналіз передумов дискримінації жителів
промислових агломерацій на прикладі
Кривого Рогу

Буклет “Аналіз передумов дискримінації жителів промислових агломерацій на прикладі Кривого Рогу”

17

ЕРА+U
Ініціатива з розвитку екологічної політики й адміністрації в Україні

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Швеція
Sverige

БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ НА НАШИХ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСАХ

САЙТ

INSTAGRAM

FACEBOOK

ДОСИТЬ ТРУЇТИ
КРИВИЙ РІГ!

ДОСИТЬ ТРУЇТИ
УКРАЇНУ!

Ця презентація підготовлена у рамках проекту у межах Ініціативи з екологічної політики та адвокації, що здійснюється Міжнародним фондом «Відродження» за фінансової підтримки Швеції.

Думки, висновки чи рекомендації належать авторам матеріалу і не обов'язково відображають погляди Уряду Швеції.

Відповідальність за зміст презентації несе виключно ГС «Досить труїти Кривий Ріг».

ВІЛЬНИМ ЛЮДЯМ - ЧИСТЕ ДОВКІЛЛЯ!